

Brusel 29. dubna 2022
(OR. en)

8568/22
ADD 2

Interinstitucionální spis:
2022/0132(COD)

VISA 74
FRONT 179
MIGR 131
COMIX 216
CODEC 568
IA 53

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	28. dubna 2022
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	SWD(2022) 659 final
Předmět:	PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ Průvodní dokument k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008, (ES) č. 810/2009 a (EU) 2017/2226, nařízení Rady (ES) č. 1683/95, (ES) č. 333/2002, (ES) č. 693/2003 a (ES) č. 694/2003 a Úmluva k provedení Schengenské dohody, pokud jde o digitalizaci postupu udělování víz

Delegace naleznou v příloze dokument SWD(2022) 659 final.

Příloha: SWD(2022) 659 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 27.4.2022
SWD(2022) 659 final

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE
SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ

Průvodní dokument k

návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady,

kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008, (ES) č. 810/2009 a (EU) 2017/2226, nařízení Rady (ES) č. 1683/95, (ES) č. 333/2002, (ES) č. 693/2003 a (ES) č. 694/2003 a Úmluva k provedení Schengenské dohody, pokud jde o digitalizaci postupu udělování víz

{COM(2022) 658 final} - {SEC(2022) 202 final} - {SWD(2022) 658 final}

Souhrnný přehled
Legislativní podnět týkající se digitalizace postupů udělování víz (bod pracovního programu Komise na rok 2021)
A. Potřeba opatření
Proč? Jaký problém se řeší?
Orgány členských států, které vyřizují žádosti o víza a vydávají víza, jsou zatěžovány zdoluhavými postupy a akumulací nákladů na správu, zpracování, archivaci a případně skartaci listinných dokladů v rámci stávajícího postupu udělování víz. Členské státy jsou rovněž stále závislejší na externích poskytovatelích služeb. Existuje také riziko v oblasti zabezpečení související s možností padělání a napodobování vízového štítku, jakož i zvýšené riziko spekulativního podávání žádostí o víza v důsledku různorodých postupů udělování víz v členských státech. Pandemie COVID-19 dále ukázala, že současná praxe není vhodná pro krizové situace a nedokáže na ně reagovat. Stávající postup je rovněž složitý a zatěžující pro žadatele o víza. Žadatelé o víza musí s každou žádostí cestovat na nejbližší konzulát nebo do střediska pro žádosti o víza a zanechat tam cestovní doklad, což jim brání v dalších cestách během vyřizování žádosti. Osoby cestující často musí u každé žádosti opakovat stejný zdoluhavý postup, který se může lišit v závislosti na cíli cesty. Žadatelé rovněž platí dodatečné poplatky za podání žádosti prostřednictvím externího poskytovatele služeb. Hlavními příčinami těchto problémů jsou právní požadavky, aby členské státy vydávaly papírový vízový štítek, skutečnost, že členské státy používají postupy, které vyžadují osobní účast / dokumenty v papírové podobě, a různorodá úroveň digitalizace a rozdílné vízové postupy v jednotlivých členských státech.
Čeho by měla tato iniciativa dosáhnout?
Obecným cílem této iniciativy je zjednodušit, harmonizovat a snížit administrativní zátěž spojenou s podáváním žádostí o schengenské vízum, aby se EU stala atraktivnější destinací pro cestující s vízovou povinností a aby se zlepšila ochrana a bezpečnost schengenského prostoru. Za tímto účelem usiluje o zjednodušení a zefektivnění postupu podávání žádostí o víza pro žadatele a členské státy prostřednictvím digitálních prostředků a o zvýšení bezpečnosti schengenského prostoru prostřednictvím digitalizace vízového štítku a digitalizovaných postupů podávání žádostí. Z velké části bezpapírový a bezkontaktní postup udělování víz bude nákladově efektivnější a ušetří čas cestujícím a konzulátům a zároveň zajistí nejvyšší úroveň bezpečnosti na hranicích EU a zabezpečí ochranu osobních údajů žadatelů.
Jakou přidanou hodnotu budou mít tato opatření na úrovni EU?
Cíle zajistit, aby postupy udělování víz byly bezpečnější a vhodnější pro digitální věk, nemůže být dosaženo na úrovni členských států jednajících samostatně. Další zlepšení těchto společných postupů vyžaduje opatření na úrovni EU. Není pravděpodobné, že by výše uvedené problémy, které přímo souvisejí se stávajícími právními předpisy, v blízké budoucnosti vymizely. Změny souvisejících právních předpisů (většinou vízového kodexu a nařízení o VIS) jsou možné pouze na úrovni EU, neboť cíle tohoto nařízení vycházejí z dalších iniciativ zaměřených na zefektivnění a harmonizaci postupů v rámci společné vízové politiky a také proto, že krátkodobá víza jsou součástí schengenského <i>acquis</i>. Z důvodu rozsahu, účinků a dopadu plánovaných kroků lze cílů dosáhnout účinně a systematicky pouze na úrovni EU.
B. Řešení
Jaké legislativní a nelegislativní možnosti politiky byly zvažovány? Je některá možnost upřednostňována? Proč?
Posouzení dopadů hodnotí pět možností politiky s různou mírou zásahu EU do stávajícího postupu udělování víz: Možnost 1, která je považována za základní scénář, předpokládá, že na úrovni EU nebude přijato žádné legislativní opatření. Členské státy by pokračovaly (nebo nepokračovaly) ve vývoji svých vnitrostátních nástrojů. Komise by členským státům vydala nezávazná doporučení a podpořila by je opatřeními majícími povahu právně nevynutitelných předpisů. K udělování víz by se nadále používal vízový štítek. Možnost 2 zahrnuje minimální legislativní změny na úrovni EU, jejichž cílem je odstranit právní

překážky, které omezují možnost členských států proces podávání žádostí o víza dále digitalizovat. Vízový štítek v papírové podobě by nahradilo digitální vízum (povinné) a byla by zavedena společná internetová služba pro držitele víz za účelem kontroly jeho platnosti.

- **Možnost 3** předpokládá (povinné) nahrazení vízového štítku v papírové podobě digitálním vízem a vytvoření nepovinné platformy EU pro podávání žádostí o víza. V rámci této možnosti by se členské státy mohly rozhodnout, že se zapojí do platformy EU pro podávání žádostí o víza dobrovolně, nebo že budou rozvíjet či nadále používat své vlastní vnitrostátní portály, případně že nebudou vyvíjet žádné digitální řešení.
- **Možnost 4** předpokládá povinné digitální vízum a povinnou platformu EU pro podávání žádostí o víza, do níž by se po přechodném období musely zapojit všechny členské státy.
- **Možnost 5** předpokládá povinnou platformu EU pro podávání žádostí o víza pro všechny členské státy bez přechodného období, plně digitální postup (včetně registrace biometrických údajů žadatelů digitálními prostředky) a digitální vízum (povinné).

Upřednostňovanou možností je možnost 4, protože by přispěla k řešení hlavních příčin současných problémů, odstranila by různorodý proces podávání žádostí o víza v papírové podobě a harmonizovala stávající nesourodou úroveň digitalizace, přičemž by zajistila vysoký stupeň bezpečnosti.

Kdo podporuje kterou možnost?

Členské státy celkově upřednostňují možnosti 3 a 4. Konkrétně:

- čtrnáct členských států upřednostňuje dobrovolné používání platformy EU pro podávání žádostí (možnost 3), zatímco
- deset členských států by bylo pro povinné využívání platformy s přechodným obdobím (možnost 4).
- Všechny členské státy podporují možnost, která stanoví digitální vízum.

Také **vnitrostátní úřady pro ochranu údajů** uvedly, že upřednostňují možnosti 3 a 4.

Odvětví **turistiky a cestovního ruchu** jednomyslně podporuje možnost 4, přičemž zdůrazňuje pozitivní dopad na cestování do EU a zvýšenou atraktivitu EU jako turistické destinace.

C. Dopady upřednostňované možnosti

Jaké jsou hlavní výhody upřednostňované možnosti?

Platforma EU pro podávání žádostí o víza by byla přínosem pro členské státy, neboť by zkrátila dobu vyřizování žádostí o víza pro konzuláty a archivaci žádostí v papírové podobě. Případy spekulativního podávání žádostí o víza by se ihned omezily a kontroly v rámci Vízového informačního systému by se prováděly v dřívější fázi.

Digitální víza by zlepšila vnitřní bezpečnost schengenského prostoru, neboť vízový štítek by již nemohl být zfalšován, a výrazně by se snížila administrativní zátěž ústředních orgánů a konzulátů členských států, které by již nemusely vynakládat čas a peníze na výrobu, objednávání a bezpečné převozy vízových štítků na konzuláty. Celkově by členské státy v rámci možnosti 4 ušetřily v období 2025–2029 správní náklady ve výši 510,9 milionu EUR.

Z možnosti 4 by měli prospěch i **žadatelé o vízum**. Žadatelé podávající žádost opakovaně by již nemuseli nést náklady na cestu, aby mohli požádat o vízum, a cestovní doklady by si po celou dobu vyřizování žádosti ponechávali u sebe. V rámci možnosti 4 by žadatelé ušetřili v průměru 31 EUR na jednu žádost z celkové částky 74 EUR vynaložené na každou žádost v základním scénáři.

Očekává se rovněž, že možnost 4 bude mít mírně pozitivní dopad na příspěvek státních příslušníků třetích zemí s vízovou povinností k HDP EU v důsledku možného zvýšení počtu státních příslušníků třetích zemí s vízovou povinností, kteří budou do EU cestovat. Dopad nárůstu počtu cestujících na HDP EU je však třeba pečlivě zvážit, neboť vychází z očekávaného dodatečného počtu cestujících v období 2025–2029, což je obtížné předvídat.

Celkově by možnost 4 do značné míry harmonizovala stávající roztříštěné prostředí v oblasti postupů vyřizování

žádostí v členských státech a zlepšila by obraz EU jako jednotného subjektu v souladu se společnou vízovou politikou.
Jaké jsou s upřednostňovanými možnostmi spojeny hlavní náklady?
Zřízení platformy EU pro podávání žádostí o víza bude ve srovnání se základním scénářem představovat značné náklady. Odhadované náklady činí 41,2 milionu EUR na její vytvoření a 12,8 milionu EUR ročně na provoz a údržbu. Každý členský stát bude muset připojit a aktualizovat svůj vnitrostátní systém (systémy), aby mohl využívat služby nové centralizované digitální platformy EU pro podávání žádostí. Odhadované náklady činí 270 000–330 000 EUR na členský stát. Investice na úrovni členských států do zavedení digitálních víz jsou zanedbatelné. Environmentální náklady spojené s postupem podávání žádostí u žadatelů podávajících žádost opakovaně budou téměř nulové, neboť již nebudou muset cestovat za účelem podání žádosti nebo vyzvednutí svého cestovního dokladu. Sníží se také spotřeba papíru, což bude mít pozitivní dopad na životní prostředí. Potenciální nárůst cestovního ruchu do EU díky digitalizaci postupů udělování víz by mohl vyvolat další emise CO₂; tento očekávaný nárůst však závisí na dodatečném počtu cestujících, který je obtížné předvídat a který není jistý, na rozdíl od přínosů pro životní prostředí spojených s omezením cestování žadatelů a spotřebou papíru na žádosti a vízový štítek.
Jaký bude dopad na podniky, včetně malých a středních podniků a mikropodniků?
Hlavními podniky, které by z této iniciativy měly prospěch, by byly podniky v odvětví cestování a cestovního ruchu. Zástupci evropského odvětví cestovního ruchu vyjádřili digitalizaci postupu udělování víz silnou podporu a zdůraznili, že je třeba, aby EU nabídla bezproblémové cestování, aby mohla konkurovat jiným světovým destinacím.
Očekávají se významné dopady na vnitrostátní rozpočty a správní orgány?
Upřednostňovaná možnost předpokládá dopad na vnitrostátní správní orgány, zejména pokud jde o náklady na připojení a aktualizaci jejich vnitrostátních systémů a uchovávání údajů o žádostech. Očekávané úspory správních nákladů (510,9 milionu EUR v období 2025–2029 pro všechny členské státy) by tyto náklady do značné míry kompenzovaly (140 milionů EUR pro všechny členské státy v období 2025–2029).
Očekávají se jiné významné dopady?
Pokud jde o ochranu údajů, v rámci možnosti 4 by platforma EU zavedla jednotné postupy zpracování údajů, které by platily pro všechny členské státy. Omezilo by se tak sdělování osobních údajů externím poskytovatelům služeb, neboť osoby, které cestují opakovaně, by mohly podat žádost přímo prostřednictvím portálu EU pro podávání žádostí. Podle evropského inspektora ochrany údajů však digitalizace nevyhnutelně znamená určitá rizika v oblasti ochrany údajů. Proto bude nutné důsledně dodržovat zásady „účelového omezení“ a „minimalizace údajů“. Právo na nediskriminaci státních příslušníků třetích zemí s omezeným přístupem k IT a nízkou gramotností by nebylo porušeno, neboť externí poskytovatelé služeb a poskytovatelé cestovních služeb by poskytovali pomoc. Pokud jde o práva osob se zdravotním postižením, osoby, které neslyší nebo nevidí, by měly prospěch z toho, že by potřebovaly menší osobní asistenci, ale mohlo by jim pomoci zlepšení dostupnosti on-line nástrojů pro podávání žádostí v souladu s uznávanými pokyny pro přístupnost internetových stránek. Poradenství osobám se zdravotním postižením nebo nízkou počítačovou gramotností by rovněž mohli poskytovat externí poskytovatelé služeb. Situace osob s omezenou schopností pohybu a orientace by se zlepšila, neboť za určitých okolností by lidé již nemuseli navštěvovat středisko pro žádosti o vízum nebo konzulát.
D. Návazná opatření
Kdy bude tato politika přezkoumána?

Článek 57 vízového kodexu a článek 50 revidovaného nařízení o VIS o kontrole a hodnocení již stanoví povinnosti kontroly a hodnocení, např. vypracovat hodnocení jeho uplatňování dva roky poté, co budou použitelná všechna ustanovení vízového kodexu. Tato obecná zásada těchto článků se bude vztahovat i na změny vyplývající z přijetí návrhu o digitalizaci postupů udělování víz.